

Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys ry:n toimintakertomus vuodelta 2016

Yleistä

Vuosi 2016 oli yhdistykselle monien yleisötilaisuuksien järjestämistä. Jo keväällä järjestettiin valokuvatilaisuus ja Äänekosken moninaisten rakennushankkeiden varalta käynnistetty Nimistökiertue alkoi. Luonnonkukkapäivän kesäkuussa onnistui hyvin. Opaskurssin järjestäminen ja siihen liittyvät yleisötilaisuudet saivat mainion suosion. Äänekosken hautausmaakerrokselle osallistui peräti yli 80 henkeä ja sahanmäkeläisten ensitapaaminen oli menestys. Muhkea Pässinrata-lehti sai jälleen uusia eteviä kirjoittajia. Miinuspuolella on toimimattomuuden tilaan joutunut museo. Tällä kertaa ei myöskään saatu avustuksia arkistotyöhön palkkaamiseksi. Taloudellisesti päästiin kuitenkin plussalle, sillä kulut olivat pienet reippaan talkootyön pohjalta. Kotisivujen uudistaminen mutkistui, mutta uusia jäseniä saatiin useita. Muistomerkkien ja opasteiden kunnostus ovat työlliställä. Yhdistys on lisäksi avustanut kaupungin Nimistötoimikuntaa useita kertoja. Yhdistys teki Äänekosken keskustan kulttuurialueen muodostamisesta esityksen, jolla toivotaan monisuuntaisen rakentamisen keskelle rauhan keidasta.

Yhdistyksen kokoukset

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 16.3.2016 Äänekosken kaupungintalolla.

Hallitus

Yhdistyksen hallituksessa vuonna 2016 toimivat:

Puheenjohtaja *Timo Enäkoski* sekä jäsenet

Tuula Dahlblom, Kalle Helander, Eila Koivumäki, Hannu Kumpulainen, Marja Levänen, Pia Ronkanen, Sirpa Saarela ja Helena Ojanen (ent. Simonaho)

Hallitus valittiin vuosikokouksessa. Varapuheenjohtajana jatkoi Hannu Kumpulainen. Jäsenkirjurina on ollut Sirpa Saarela. Rahastonhoitajan tehtäviä hoiti Tmi Sinikka Halminen, mukaanlukien tilinpäätöksen. Sihteerinä jatkoi Pia Ronkanen. Toiminnantarkastajina olivat edelleen Jarmo Mäki-Fränti ja Tarja Mäkelä.

Hallitus kokoontui 2.2., 24.2., 30.3., 20.4., 19.5., 12.9., 27.9. ja 29.11. 2016.

Jäsenkirjeet lähetettiin 24.2. ja 30.9.2016. Maksaneita jäseniä oli yhdistyksellä 105. Kunniajäseniä on kaksi: amanuenssi Marjo Ahola ja yli-insinööri Erkki Pyyppönen.

Hallituksen Pässinratatyöryhmä vastasi lehden julkaisusta: toimitussihteeri Tuula Dahlblom ja Pia Ronkanen.

Yhdistyksen internetsivuilla www.vaksy.com on ylläpidetty ajankohtaista sivua Tanja Kirjasen teknisellä avulla ja sivuilla olevia esittelykirjoituksia ajantasaistettu. Internetsivut päätettiin muuttaa Kotiseutuliiton palvelimelle, joka muutos oli vielä kesken vuoden lopulla. Sivujen kautta on tullut joitakin palautteita, lähinnä vanhojen lehtien ostopyyntöjä.

Yhdistyksellä on myös Google-palvelun sivuilla Facebook-sivusto. Siitä ei kuitenkaan ole tiedotettu sen enempää jäsenille kuin laajemminkaan, koska tietosuoja- ja tekijänoikeusasioista ei ole saatu vakuuttavaa vastausta niin Kotiseutuliitolta kuin tekijänoikeuksia suojelevilta järjestöiltä – vieläkään.

Kalusto

Kalustohankintoja ei 2016 tehty.

Henkilökunta

Helena Simonaho työskenteli syksyllä 7.-11.9 ja 12.-16.10., palkattuna suorittamaan yhdistyksen ilmoitushankintaa.

Toiminta

Yhdistyksen toiminta keskittyi moniin kiiteltäviin yleisötilaisuuksiin ja tähän saakka paksuimpaan (68 sivua) Pässinrata-lehteen, tulevan satavuotisjuhlan hengessä. Tähän liittyen yhdistys oli mukana järjestämässä yhdessä Koskelan kansalaisopiston kanssa laajaa opaskurssia, joka jatkuu vielä seuraavalle vuodelle. Aiemmilta vuosilta jääneistä tehtävistä kalustoluettelo saatiin hyvään kuntoon ja muistomerkkiluettelon laatiminen eteni. Toimivien museotilojen puutteesta ei päästy, vaan kaupungin puolelta siirrettiin asian käsittely seuraavalle vuodelle. Samalla siirtyi museoesittelyn teko jälleen vuodelle eteenpäin. Pitkäaikainen pankkisuhde päätettiin Nordea-pankin kanssa purkaa ja siirtyä paikallisempaan POP-pankkiin. Kotisivujen muutos on käynnistynyt, mutta ylläpito vaatii vielä lisävoimia.

Yhdistys järjesti 19.6.2016 Aatulan tilalla Luonnonkukkapäivän opastekierroksen, jota asiantuntevasti veti Hannu Kumpulainen ja Osmo Mikkonen. Kierrokseen oltiin hyvin tyytyväisiä. Menestys oli edelleen hyvä, 28 osallistujaa..

Lisäksi hallitus retkeili Polsanjoella 20.4.2016 ja totesi luontopolun ränsistyneen pahasti. Asiasta otettiin yhteys Suolahden kyläyhdistykseen.

Kaupunkipienoismallikurssi Äänekosken keskustan vuoden 1932 mallin rakentamiseksi Koskelan kansalaisopiston jatkui. Harjoitustyönä tehty Vanhan Sairaala ympäristöineen – osa oli Sumiaisten käsityömessuilla esillä ja sai paikan kaupungin eteisaulan vitriinistä.

Erittäin suosittuja vanhojen valokuvien esittelytilaisuuksia pidettiin 11.3. Suolahdessa Suopungin tiloissa. Hallituksen jäsen Kalle Helander piti yhdessä jäsen Pirjo Luukkaisen kanssa vuoden mittaan ”omaan piikkiin” useampia valokuvatilaisuuksia eri järjestöille ja vanhainkodeissa Äänekoskella ja Suolahdessa.

Nimistön keräämiseksi järjestetty Nimistökiertue kiersi Äänekoskella lähinnä rakentamishankkeiden uhkaamia alueita seuraavasti: Honkolan koululla 28.2., Viitalan talossa 3.4. Viitaniemessä, Kaupungintalolla 17.5. Laivarannassa, Kartano Kievarilla 30.10. Hietamalla ja Mämmensalmen SEO huoltamolla 20.11. Mämmellä. Väkeä oli tilaisuuksissa vaihtelevasti, mutta hyvin innokkaasti. Paikannimiä ja kertomuksia saatiin muutamia kymmeniä talteen ja kylien väen kanssa yhteistyö sai uusia ideoita, joista jatkossa kehittynee lisää kotiseutuhankkeita – mm. muisto- ja opastetauluja.

Äänekosken kaupungin Nimistötoimikunta kävi vuoden mittaan läpi Kuorejoki-Kannelsuo-Myllyntauksen, Nakertajan itäosan, Wanhan aseman, Ääneniemen koillisrannan, Piilolanniemen, Hirvimäen ja Kotakennäntien uuden ristaysalueen asemakaavamuutosluonnoksia. Hirvimäen kaavasta yhdistys antoi ehdotuksen tie-katunimiksi jo pari vuotta sitten, ja se esitettiin nyt uudelleen. Ääneniemen koillisrannasta ei löydetty sellaista nimistöllistä historiaa josta olisi syytä antaa esitys. Myllyntaukseen ehdotettiin vanhan talvitien pohjalta nimistöä ja Kotakennäntien risteyksen seuduille vanhan lappalais-saamelaisen nimistön esiintuontia. Piilolanniemen kaavasta ihmeteltiin, ettei Äänekosken keskustan entisen maanomistaja Sipisen (Heikkilän talosta) nimeä näy enää missään katunimistössä.

Opastetaulujen kunnostaminen Suolahden Wanhalla Asemalla ei vielääkään edennyt vaan perinnepolun kylttien kunnostaminen lepää jo toista vuotta kaupungin pöydällä. Opastaulut ovat yhä keskeisempiä, kun matkailustrategiaa Äänekoskella hiotaan.

Pässinrata-lehden jakotilaisuudeksi jäsenille elvytettiin vanha yhdistyksen perinne, Puurojuhla, joka pidettiin saman päivänä 6.11.2016 sekä Suolahdessa (kahvila Päivänpaiste) että Äänekoskella (Wille). Se sai hyvän vastaanoton ja toteutetaan jatkossakin.

Lisäksi yhdistys järjesti Äänekosken kadonneen Sahanmäen asuntoalueen asukkaiden ensimmäisen tapaamisen 15.10. ravintola Wille- olohuone ja keittiössä. Sahanmäkeläisiä tuli paikalle kolmattakymmentä ja yhteisön perinnekkeruu käynnistyi. Kotiseutuyhdistys odottaa Sahanmäen muistojen arkistointia tulevana vuonna.

Hautausmaakierros järjestettiin 4.9.2016 Marja Leväsen johdolla. Kierroksen juonsi Jaana Tani. Paikalla oli yli 80 henkilöä ja sen pohjalta hautausmaan tietojen tallentaminen, ensimmäisen haudan muistomerkin hankkiminen ja jatkokierrosten järjestäminen on työn alla.

Yhdistys laitto joulukuussa Äänekosken kaupungille esityksen kaupungin keskustan kulttuurialueen muodostamiseksi Viiskulmasta alkavan Äänekoskentien ja Tehtaankadun-Kuhnamontien rajaamalle alueelle, jossa Kinttupolun pohjakin sijaitsee. Esitykseen kuului kävelysillan rakentaminen Taidemuseolle yli rautatiekuilun. Asian käsittely kaupungilla siirtyi tulevalle vuodelle.

Perinteiset Naisten messut olivat nyt ensi kertaa Koskikeskuksessa, jossa yhdistyksen myyntipöytä oli näkyvällä paikalla. Tuloksena yksi uusi jäsen ja kymmenkunta myytyä lehteä.

Opaskurssi Koskelan kansalaisopiston ja kaupungin Kehitysyhtiön projektin kanssa synnyttiin vauhdilla viime vuoden alussa ja kurssi saatiin käyntiin Koskelan kurssina syksyllä. Kurssiin liittyi Suolahden, Äänekoiviston ja Sumiaisten yleisöluennot, joilla oli suuri suosio. Historiaan ja nykypäivän kotiseutuun tutustuttavat esitykset jatkuvat tulevana vuonna Äänekosken, Äänekosken maalaiskunnan ja Konginkankaan osalta.

Sokerina pohjalla oli 18.6. Taidemuseolla järjestettyyn Gallen-Kallela työpajaan osallistuminen, joka varmisti seudulla otettujen valokuvien paikallistumisen Suolahden Kirppuvuorelle. Aktiivinen Kömin kilta Konginkankaalla ja Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys ovat Tarvaspään museossa hyvin arvostettuja, kun ensimmäinen Pääkaupunkiseudun ulkopuolinen työpaja järjestettiin täällä.

Talous

Tilinpäätös 31.12.2016 osoitti ylijäämää 1 603,83 euroa. Taloutta kohensi paitsi hyvä julkaisujen myynti myös avustusrahojen tyrehtyminen palkattavien työntekijöiden vähäisyys. Museon toivottu muuttoprosessi ei käynnistynyt vielä 2016. Lisäksi pienissä kulukohdissa toteuma oli lähes kauttaaltaan plussalla. Tämä tarkoittaa talkootöiden suurta osuutta asioiden järjestelyissä. Yksittäisistä menoista on muistettava myös rahastonhoidon ja kirjanpidon menojen putoaminen. Pässinrata-lehden kustannusten arviointi meni aivan kohdalleen eikä hallitus käyttänyt lainkaan käyttövarojaan.

Tulevaa vuotta varten yhdistys haki uudelleen rahoitusta kaitafilmiä, videonauhujen ja ääninauhujen digitalisoimiseksi Museovirastolta, *Digitoimalla Äänekoskea eläväksi*, 3 000 euron edestä. Lisäksi Keski-Suomen Suomi100- aluerahastolta Keski-Suomen Liitolta on haussa Äänekosken Muistomerkit-hankkeeseen 6 000 euroa.

Museo ja arkisto

Museo-arkisto-varastotilojen käyttöä on edelleen rajoitettu, terveysuhkien vuoksi. Vierailijoita on ollut vähän, eikä yhdistys ole järjestänyt omaa toimintaa siellä. Museo-arkiston kehittämiseksi ja esillepanolle ei nykyisissä tiloissa ole kuitenkaan suuria mahdollisuuksia.

Arkistoon lahjoitti Risto Korhonen Radio Nelostien (1988-91) arkistonauhoja 127 kpl. Korhonen oli radion päätoimittajana. Hienon Keiteeleen uitto- ja laiva-aiheisen haastatteluaineiston, niiden digitoinnin sekä eri haastatteluiden kuvaesitykset on tehnyt Reijo Väisänen, joka lahjoitti aineiston yhdistykselle. Lisäksi Eine Rautavirta lahjotti yhdistykselle radioselostaja-toimittaja Erkki Kumpusen elämää koskevaa aineistoa. Kalervo Siistoselta arkisto sai paketin paikallisen musiikkielämää liittyvän aineiston.

Julkaisutoiminta

Yhdistys julkaisi tukevan Pässinrata-lehden marraskuussa. Toimitussihteeri Tuula Dahlblom ja Pia Ronkanen loivat hienon monipuolisen lehden. Painopaikkana edelleen Keski-Suomen Painotuote. Pässinradan myyntipaikat osittain muuttuivat ja uutena aloitti ravintola Wille – Olohuone ja Keittiö, jolle yhdistyksen arkistokuvista syntyi Kuntala-historiaan liittyviä seinäkuvia. Ilmavoimilta saaduista valokuvista välitettiin myös Kartano-Kievarille yksi valokuvakopio, josta kievari hankki luvat ja seinävalokuvan.

Postikorttien ja vanhojen lehtinumeroiden myynti oli edelleen vähäistä.

Edustus

Kotiseutuliiton vuosikokouksessa Kajaanissa yhdistystä edusti Timo Enäkoski, joka kotiseutuajelulla tutustui Talvivaara/Terrafame-kaivokseen.

Äänekosken kaupungin nimistötoimikunnassa edustajinamme olivat Hannu Kumpulainen ja Marja Levänen.

Keski-Suomen maakunnallisella kotiseutupäivällä 23.11.2016 ei yhdistyksellä ollut edustusta.

Äänekosken Kalevalaisten Naisten 60 –vuotisjuhliissa 5.5.2016 Multamäen talossa Hietamalla yhdistyksen onnittelut ja kukat vei puheenjohtaja Enäkoski.